

ALAIN LAROME

Francois-Xavier PELTIER, Franciaország)

A SZONDI-TESTT SORSA FRANCIAORSZÁGBAN (ÖSSZEFOGLALÓ)

A „Kísérleti ösztöndiagnosztikát”,¹ amit Szondi 1947-ben írt, franciára csak 1952-ben fordította le Ruth PRUSCHY-BEJARANO. Ez volt az egyetlen lefordított könyv 1972-ig. 1952 előtt minden szerző, aki az ösztöndiagnosztikáról beszélt, a maga módján fordította le a teszt szakkifejezéseit, és ez nehezé tette a megközelítést. Maga a „teszt” kifejezés is pontatlan volt, mivel az Ösztönök Kísérleti Diagnosztikájáról volt szó. A „teszt” több, mint egy szokásos teszt.

A szentesítést a szondista fellendülés hozta meg a 70-es években, ami Jacques SCHOTTE-nak volt köszönhető a Louvain-la-Neuve-i Egyetemen, aki a tudatalatti munkában az ösztönkésztetések dialektikus tanulmányozását állította a középpontba. A teszt bizonyos értelemben újra „háttérbe” szorult. Ez az a korszak, amikor Juliette FAVEZ-BOUTONIER és Pierre FEDIDA bevezette a „Szondi-t” a Párizsi (VII.) Egyetemen. A közel tizenöt év alatt, a Claude VAN REETH biztosította oktatás lehetővé tette Szondi szellemének széleskörű elterjedését.

1979 májusában Szondi Lipótot ennek az egyetemnek díszdoktorává avatták. Az évek során a gyakorlati szakemberek és kutatók egész serege jött létre, akik csoportban vagy egyénileg hasznosítani tudták egyesek hitét, mások szkepticizmusát ahhoz, hogy Szondi művét folyamatosan újra

1 Szondi L. (1947): Lehrbuch der Experimentellen Triebdiagnostik in 3 Bänden. (a ford.)

mesterséggé tegyék. Ez az oktatás utóbb abbamaradt. A mostani csoportok bizonyára ennek a kisugárzását örökölték.

A 48 lelki beteg fényképével létrehozott Szondi-teszt megalkotása óta a szerzők és gyakorlati szakemberek két csoportra oszlanak. Az egyik csoport csak a teszt iránt érdeklődik, a másik viszont azt gondolja, hogy a Szondi-teóriának valóságos jelentősége van a lelki betegségek megértésében, az utóbbiak számára a teszt csak a vektorokba és faktorokba való osztályozás alapelveinek esetleges bizonyítására szolgál.

Az 50-es évek elején a tesztnek voltak odaadó hívei, és ugyanakkor olyan ellenzői, akik az egészet elvetették. Az előbbiek számos validitás-tanulmányt készítettek, ezzel kívánták alátámasztani nézőpontjukat. Ha összehasonlítjuk a Rorschach-teszttel, akkor észrevesszük, hogy a validitás vizsgálatok mindkét esetben változatos eredményekhez vezettek. Amennyiben ezek validálják a Szondi-tesztet, validálják a Rorschach-tesztet is, feltéve, hogy a validitás tanulmányozásához ugyanazt a módszert alkalmazzák.

A teszt projektív jellegét kevésbé emlegetik. Oscar FOREL minden további kifejtés nélkül azt jegyezte fel 1947-ben, hogy „a beteg bizonyos fokig úgy érzi, mintha tükör előtt lenne”. 1948-ban ELLENBERG egy kis pontosítást tesz hozzá: „Úgy érzi magát, mintha egy tükör elé helyezték volna, ami visszatükrözi számára a saját genotropizmusát”.

A projekció, az én szerepe, az áttételes elemek nem merülnek fel az első franciaországi Szondi-féle megközelítésekben, annak ellenére, hogy ezeket a fogalmakat manapság kidolgozottan szemlélik és kutatják.

Az 1945 és 1954 közt Franciaországban megjelent cikkek többségében sok ellenállás nyilvánul meg ezekkel az elvi újdonságokkal szemben. Néhány közülük joggal hivatkozik a teszt és Szondi-teória legvitathatóbb elemeire, amelyeket részben vagy egészében visszautasítottak.

Hosszú hallgatás időszaka követte ezeket az egészében gyümölcsöző első tapasztalatcseréket. A föld alatti folyó azonban tovább folyik, készen arra, hogy újra kibukkanjon a fényre az európai nyitás és az alig remélt magyarországi visszatérés alkalmával.

Jelenleg néhány dinamikus csoport végez kutatásokat Franciaországban. Idézzük többek között a montpellier-i Szondi Tanulmányok Csoportját (Groupe d'Etudes Szondiennes-t), amely félévenként megjelenő folyóiratot jelentet meg, a „Fortunát”. A Paul Valéry de Montpellier Egyete-

men több éve folyik oktatás. Párizsban a G. E. R. S. A. G., a Szondi-féle Kutatások Tanulmányi Társasága a Grafológia Elmélyítésére (Groupe d' Etudes et de Recherches Szondiennes pour l' Approfondissement de la Graphologie) konferenciákat és vitaüléseket rendez az ebben a tárgykörben legjobb szakemberekkel. Egy időszakos közlemény számol be hűségesen ezekről a szemináriumokról. A határozottan klinikai megközelítés a Szondi-féle pszichológia eredményeinek elismertetésére törekszik. Dijonban és Besançonban az egyetemi tanulmányok lehetővé teszik a patoanalitikus tan kiterjesztését három egyetemi ciklusra. Lorientben kórházi pszichológusok egy csoportja minden héten összejön, hogy képezzék magukat a teszt technikájában és értelmezésében.

Fordította: Némethné Kollár Katalin